

SAČUVATI I PODELITI PAMĆENJE SA DRUGIMA - PROJEKAT DIGITALIZACIJE, MIKROFILMOVANJA, OBRADE I KORIŠĆENJA DELOVA ZAOSTAVŠTINE NIKOLE TESLE

Mladen Vujović*, **Aleksandar Đokić****

UDK: 930.253:004:778.14.072

Mladen Ratko Vujović, Aleksandar Đokić: Sačuvati i podeliti pamćenje sa drugima - Projekat digitalizacije, mikrofilmovanja, obrade i korišćenja delova zaostavštine Nikole Tesle. Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja. Zbornik referatov z dopolnilnega izobraževanja, Maribor 7/2008, str. 437-446.

Izvirnik v srbsčini, izvleček v srbsčini in angleščini, povzetek v angleščini.

U radu se prikazuju opšti razlozi za unapređenje rada na obradi delova zaostavštine, opisi i podela kolekcija, stručna i metodološka načela i pretpostavke na kojima počiva celovit Projekat digitalizacije, mikrofilmovanja, obrade i korišćenja delova zaostavštine Nikole Tesle. Izložena je potreba i praksa uvođenja i primene savremenih informatičkih tehnologija u svim oblastima rada Muzeja Nikole Tesle, a posebno u obradi pokretnih kolekcija dokumentarnog materijala, uz kratak prikaz stanja pojedinih pod-projekata.

UDC: 930.253:004:778.14.072

Mladen Ratko Vujović, Aleksandar Đokić: To Save and Share the Memory with Others - Project of Digitization, Microfilming, Processing and Access to the Parts of the Nikola Tesla Legacy. Technical and Field Related Problems of Traditional and Electronic Archiving. Conference Proceedings, Maribor 7/2008, pp. 437-446.

Original in Serbian, abstract in Serbian and English, summary in English.

The work presents general arguments for improving the work on parts of the Nikola Tesla legacy, descriptions and classification of the collections, expert and methodological principles and thesis upon which the entire Project of digitization, microfilming, processing and access to the parts of the Nikola Tesla legacy is based.

Ključne besede: UNESCO, Register „Pamćenje sveta“, hramba, premična dediščina, zaštita, dostop, Nikola Tesla; Muzej Nikole Tesle, projekt digitalizacije, informacijska tehnologija.

Otkako je celokupna zaostavština Nikole Tesle prenetu u Beograd 1951. godine, otvorilo se pitanje šta sa njom dalje raditi? Ono je strateški vrlo brzo rešeno tako što je formirana posebna institucija „Muzej Nikole Tesle“, sa jasnom misijom da čuva tu zaostavštinu ali i da promovise grandiozno delo i dostignuća genija Nikole Tesle.

Dalji razvoj događaja je, u poluvekovnom postojanju ove institucije, pokazao da je Muzej, kao posednik, čuvar i promoter zaostavštine Nikole Tesle, svetska tačka koja je centar velikog interesovanja, ali i institucija koja mora da učini sve da bude sve više i centar okupljanja, razmene i zračenja novih i “dobrih vibracija” - onih koje je posedovao i sam Nikola Tesla.

* Mladen Ratko Vujović, pomoćnik direktora, Muzej Nikole Tesle, Krunska 51, 11000 Beograd, Srbija.

** Aleksandar Đokić, sistem inženjer, Muzej Nikole Tesle, Krunska 51, 11000 Beograd, Srbija.

U skladu sa definicijama koje su date u „Memory of the World: General Guidelines (Revised edition 2002) / prepared by Ray Edmondson. Paris: UNESCO, 2002.”, zaostavštinu Nikole Tesle koja se čuva u Muzeju Nikole Tesle, čine pokretne i nepokretne tvorevine.

Uviđajući univerzalni značaj Nikole Tesle i njegovog stvaralaštva, Unesco je 2003. godine Teslinu arhivu, kao deo pokretnog dokumentarnog nasleđa čovečanstva, uvrstio u Registar “Pamćenje sveta”, što predstavlja najviši oblik zaštite nekog kulturnog dobra. Na nacionalnom nivou, Narodna skupština Republike Srbije je 2005. godine donela Odluku o utvrđivanju arhivske građe koja se čuva u Muzeju Nikole Tesle kao Lični fond Nikole Tesle, za kulturno dobro od izuzetnog značaja.

Tako su, i na nacionalnom i na međunarodnom nivou, Muzeju Nikole Tesle dodatno potvrđene dve osnovne, velike obaveze: da Teslinu arhivu čuva na najbolji mogući način, ali i da omogući što većem broju ljudi da tu dragocenu arhivu koriste, dakle da postane deo posebne zajednice koja neprestano i neumorno radi na projektu „SAČUVATI I PODELITI PAMĆENJE SA DRUGIMA“.

Pored tekstualnih materijala koji su na različite načine zapisani, u sastavu arhive su i netekstulani (skice, crteži i dr. tehnička dokumentacija) ali i vizuelni materijali (foto-materijal zapisan na transparentnim i netransparentnim podlogama).

U sastavu zaostavštine Nikole Tesle nalaze se i druge vrste pokretnog dokumentarnog nasleđa koje čine tekstualni materijali: lična biblioteka i novinski isecci.

Nepokretni deo zaostavštine čini čitav niz artefakata - predmeta, uključujući i dvodimenzionalna i trodimenzionalna umetnička dela, koji su razvrstani u više zbirki.

ZUB VREMENA

Muzej je osnovan i počeo je da razvija svoje aktivnosti, a u protoku vremena od njegovog osnivanja, generacije stručnjaka uporno su radile na sređivanju, obradi i prezentaciji svih delova Tesline zaostavštine. Tri godine nakon osnivanja otvorena je stalna izložbena postavka, pokrenuta je izdavačka i izložbena delatnost, započet je posao na identifikovanju, kategorizaciji, katalogizaciji i drugim oblicima obrade svih delova zaostavštine. Ubrzo u Muzej stižu i prvi eksterni korisnici, strani i domaći istraživači Tesline zaostavštine.

Međutim, tekstualni, netekstualni i vizuelni delovi pokretne zaostavštine nisu u punoj meri bili dostupni, što zbog toga što su bili u procesu obrade, a u najnovije vreme i zbog mogućnosti da se oštete fizičkim kontaktom tokom korišćenja.

Dakle, pomenuti protok vremena nametnuo je, ne više kao tekuću obavezu, već kao imperativ, da se delovi zaostavštine (tekstualni, netekstualni i vizuelni materijali) podvrgnu svim poznatim i mogućim merama zaštite, kako bi se u najdužem mogućem periodu zaustavili i sprečili procesi koje donosi „zub vremena”, a u koje je potrebno uvrstiti i sve oblike korišćenja dokumentarnog materijala u izvornom obliku, uključujući i one vezane za njegovu stručnu obradu.

Kao specijalni vid zaštite, nametnula se i potreba prenošenja tekstualnog, netekstualnog i vizuelnog dokumentarnog materijala u neki drugi oblik, u kopije koje su ujedno dugotrajne ali i koje se mogu koristiti umesto originala, a u što većem dijapazonu primena.

U osnovne mere zaštite bilo koje vrste dokumentarnog materijala, svakako spadaju mere fizičke zaštite, počevši od kvaliteta i opreme prostorija, pa sve do osnovnih jedinica čuvanja materijala, i na kraju samog materijala. Sve akcije koje su do nedavno preduzimane na tom planu, ili nisu bile dovoljne ili nisu realizovane, a i tu je „zub vremena” učinio svoje.

Osnovna oprema (naprimer kutije i fascikle za smeštaj i čuvanje arhive) je oštećena, pa je čak i sama postala stanište nepoželjnog mikro sveta. I opet, novi imperativ - što pre, usklađenim, znalčkim i raznovrsnim zahvatima i merama promeniti postojeće nepovoljno stanje i to u delu koji zahteva najveće angažovanje svih resursa, posebno finansijskih. Pristupilo se faznoj adaptaciji cele zgrade, čiji će jedan od rezultata biti formiranje posebnih depoa za smeštaj i čuvanje pojedinih vrsta materijala; arhivska građa prepakovana je u nove omote i kutije, izrađene po najvišim standardima; projektovane su i nabavljene posebne klimatizovane komore za konačno odlaganje i čuvanje arhivske građe i pokrenut projekat za njenu konzervaciju i restauraciju.

Osnovni sklop uređaja za održavanje svih parametara mikroklimе u pomenutim komorama, čini modifikovana Teslina vazdušna pumpa. Dakle, originalni dokumenti će najzad biti čuvani pod najboljim mogućim uslovima, a glavni čuvar će biti njegov nikada patentirani izum!

TRAGOM GUTENBERGA

Publikovanje dokumentarnog materijala je, kao pouzdana, opšte poznata i prihvaćena strategija zaštite i „deljenja pamćenja sa drugima”, u Muzeju prepoznata i takođe doživljena kao imperativ zaštite, korišćenja i dostupnosti dokumentarnog materijala, te su izuzetno pojačane izdavačka i izložbena delatnost. Nizu klasičnih

publikacija, u novim edicijama u kojima je prenet sadržaj, a u većem delu i izgled originalnih dokumenata, pridružuju se, kao posebna edicija, katalozi izložbi. Oni nisu samo prateći i dopunski materijal, već zato što sadrže i artefakta iz pokretnog dela zaostavštine koja su izložena, predstavljaju i svojevrsna monografska dela. Pažljivom i objektivnom oku ne može promaći činjenica da je, preko ukupne, posebno najnovije izdavačke i izložbene delatnosti Muzeja, veliki broj do skora nepoznatih i neobjavljenih dokumenata učinjen dostupnim javnosti.

Pomenutim aktivnostima Muzeja na promociji Teslinog grandioznog dela, posebno korišćenjem originalnog dokumentarnog materijala, svakako je potrebno pridružiti i znatan broj publikacija kao i dela i proizvoda iz oblasti pokretnih i nepokretnih slika, u internacionalnoj, komercijalnoj i nekomercijalnoj produkciji.

Trudeći se da izađe u susret svakom razumnom i dokumentovanom zahtevu, Muzej je čitavom nizu institucija i pojedinaca, po propisanoj proceduri i uz određene uslove, davao i daje na korišćenje dokumentarni materijal iz Tesline zaostavštine, u nekom od traženih oblika kopija ili prepisa (analognih i/ili digitalnih), čvrsto verujući da je i to način „deljenja pamćenja sa drugima”, pamćenja koje je sadržano u Teslinoj zaostavštini.

PUT U DIGITALNI SVET

Mnoge oblasti rada i aktivnosti Muzeja, ostvarene posebno tokom 2006. i 2007. godine (preko 50 izložbi u zemlji i inostranstvu, 20 novih stručnih i popularnih publikacija, stalno ažuriranje muzejskog web sajta, 3D animacije Teslinih патената itd.) ne bi mogle biti realizovane ni po obimu, a pogotovo ne po kvalitetu, da se nije pribeglo formulisanju strategije razvoja Muzeja, koja je zasnovana na korišćenju i aktivnom praćenju najnovijih tehnoloških dostignuća, posebno u IT oblasti.

Informatizacija Muzeja je tako postala još jedan imperativ, ali informatizacija koja nije sama sebi cilj - ona mora biti u funkciji strateških ciljeva i misije Muzeja, posebno u oblastima gde informatička podrška zaista unapređuje rad i otvara nove mogućnosti.

Teslinu zaostavštinu čine raznorodni materijali, a njihovu obradu pokriva više struka - arhivistika, muzeologija, bibliotekarstvo, a u najnovije vreme i informatika. Nesporno je da je u delu stručne obrade kulturnog nasleđa informatička podrška našla i potvrdila svoje mesto i pokazala niz komparativnih prednosti u odnosu na klasične metode obrade, posebno u procesima unosa, obrade i uređenja tekstualnih meta podataka o dokumentarnom materijalu.

Međutim, noviji razvoj informatičkih tehnologija doneo je još jednu mogućnost - da se putem prenosa pokretnog dokumentarnog materijala u digitalne slike, uz struktuirane informatičke alate koji uključuju i određene meta podatke o tom materijalu, formiraju digitalne kolekcije, po sadržaju analogne originalnim, ali sa daleko većim i efikasnijim mogućnostima za pretraživanje i korišćenje.

U strukama zaštite kulturnih dobara, do tada opšte prihvaćena tehnologija prenosa originalnog dokumentarnog materijala u mikrofilmske oblike, dobila je naoko konkurenta. Aktuelno stanje stvari ukazuje da još nije došlo vreme da se jedna tehnologija u potpunosti zameni drugom, već da ih je moguće i potrebno koristiti uporedo, ali uz preraspodelu osnovnih funkcija. Digitalne kopije prevashodno treba da imaju funkciju korišćenja, jer uz određene uslove, imaju niz komparativnih

prednosti nad korišćenjem mikrofilmskih zapisa, a mikrofilmske kopije ostaju prvenstveno u funkciji zaštite, jer je njihova dugotrajnost nesporna.

Sagledavši raniji koncept digitalizacije koji je išao putem mikrofilmovanja, a zatim skeniranja mikrofilmskih slika, konstatovano je da se najveći deo tako skeniranog dokumentarnog materijala ne može koristiti za prezentacione svrhe (npr. izložbena aktivnost, publikovanje) koje su izuzetno bitne u gotovo svakoj aktivnosti Muzeja. On je bio ograničen samo na crno-beli prikaz i ekransko korišćenje. Eventualno i na oblike štampe koji ne prevazilaze kvalitet standardne crno-bele fotokopije.

To znači da taj koncept ne isključuje mogućnost da se originalni dokumenti, u principu, neće više koristiti. On ostavlja potrebu budućeg višekratnog dodira sa dokumentima zbog dobijanja digitalnih slika većeg raspona korišćenja, ali i zbog delimične nečitljivosti slika dobijenih prenosom sa mikrofilma.

Dakle, ta verzija metoda hibridne digitalizacije (original - mikrofilmska slika - digitalna slika) stavljena je pod znak pitanja i u Muzeju se, početkom 2006. godine, pristupilo traganju za nekom drugom koja će pomiriti i zadovoljiti sve visoke zahteve koji su u igri.

Rešenje je postojalo i bilo je tek postalo dostupno na ovdašnjem tržištu informatičkih roba i usluga. Ono počiva na obrnutom postupku od prethodne verzije - sa originala se postupcima skeniranja i fotografisanja digitalnim aparatom prvo dobijaju digitalne slike (u kolor verziji) koje se zatim prenose i na mikrofilm (u crno-belom verziji). Ali, da li je ono stvarno valjanije, po sebi, i da li ono može dati željene rezultate u kraćem vremenskom periodu od prethodne verzije hibridne digitalizacije? Sva prikupljena saznanja i nevelika tuđa iskustva, kao i testiranja pokazala su da je to put kojim je moguće i potrebno ići u daljoj obradi svih delova zaostavštine Nikole Tesle koji su pogodni za takav postupak.

Sa druge strane, ozbiljno se postavilo pitanje ukupnog planiranja i projektovanja tog zahtevnog i odgovornog posla kao i uključivanja informatičke podrške u postupke koji treba da prethode, prate i slede iza neposrednog tehnološkog procesa digitalizacije, jer on sam po sebi, ako nije dobro pripremljen, praćen i sagledan u prostoru i vremenu i nije primeren drugim raspoloživim resursima, ne mora da donese kvalitet više. Naprotiv on, kao i bilo koji do kraja neosmišljen postupak kopiranja, može samo da proizvede novu kolekciju koja zahteva dug i mučan proces obrade i pripreme za korišćenje.

KORAK PO KORAK ...

Kao prvo od svih pitanja, bilo je neophodno definisati listu prioriteta na nivou kolekcija pokretnog dokumentarnog materijala, ali i unutar njih, a odmah zatim redosled postupaka i metoda koje je nužno primeniti.

Kao najprioritenija kolekcija nametnula se Teslina arhiva, koja se u Muzeju vodi kao Lični fond Nikole Tesle - LFNT. Ta kolekcija je već bila podvrgnuta poodmaklom procesu obrade i prenosa originalnih dokumenta, prvo u mikrofilmski, a zatim i u digitalni oblik, putem skeniranja mikrofilmskih zapisa.

Unutar te kolekcije apsolutni prioritet je dat onom delu (osnovna klasifikaciona grupa: DELATNOST, ili u žargonu: NAUČNI RAD) koji uopšte nije mikrofilmovan u poslednjem zahvatu, a pritom je obiman i svakako sadržajno i na svaki drugi način

izuzetno i značajan. Istovremeno, prioritet je dat i delu kolekcije fotografskih zapisa na netransparentnim podlogama - pozitiv fotografijama, prvenstveno zbog izuzetno velikog broja zahteva za korišćenjem tog dela kolekcije (za interne i eksterne potrebe).

Još od osnivanja Muzeja, svakako najteži zadatak bio je da se ta kolekcija (LFNT) obradi i priredi za javno korišćenje. Zašto je to bio najteži zadatak, iako je poznato da je taj deo Tesline zaostavštine nevelik po obimu? Ključ problema krije se u činjenici da je to izuzetno kompleksna, raznorodna i raznovrsna kolekcija koja, po svemu, odražava nesvakidašnjost samog Tesle.

Uхватiti se u koštac sa takvom kolekcijom je možda jedan od najtežih stručnih zadataka arhivistike i srodnih struka. Jednostavno rečeno, nijedno od pravila, niti bilo koja od poznatih metodologija obrade, nije moglo da se, bez izuzetka, primeni na ovu skupinu dokumenata.

Vreme provedeno na obradi tog dela Tesline zaostavštine, od osnivanja Muzeja pa do danas, jeste vreme traganja za rešenjima koja moraju da proisteknu iz same suštine materijala i njegovog tvorca.

Sledeće mesto na listi prioriteta dobili su novinski isečci, koji čine posebnu kolekciju. Bez obzira na značaj ove kolekcije, ona već samo po osnovu toga što je najugroženija zbog trošnosti materijala (novinski papir), zahteva da se podvrgne svim oblicima obrade i zaštite.

Teslina lična biblioteka je kolekcija koja je obrađena po bibliotečkim pravilima i standardima i treća je po redu za preduzimanje mera zaštite, a posebno za digitalizaciju.

Opšte pravilo koje je usvojeno u Muzeju jeste da se ni u jedan zahvat ne ulazi bez prethodno urađenog projekta koji, na osnovu sagledanog stanja, mora da sadrži sve elemente vezane za postupke i metodologije, a naročito za pitanja informatičke podrške u svim fazama rada.

Iz svega navedenog jasno je da se posao na zaštiti i pripremi za korišćenje obavlja planski i fazno, sa osnovnom idejom da se nakon svake zaokružene faze, na određenom delu zaostavštine ili čak i na delovima pojedinih kolekcija, dokumentarni materijal pripremljen za korišćenje učini dostupnim naučnoj, stručnoj i drugoj javnosti, prevashodno u digitalnom obliku, ali uz informativna sredstva za svaku od kolekcija, urađena po najvišim standardima i u skladu sa najboljom praksom zastupljenih struka.

U svim planiranim i projektovanim zahvatima, potrebno je imati na umu da su delovi Tesline zaostavštine nejednako obrađeni i u klasičnim analognim ali i u informatičkim zahvatima. Još uvek će proći izvesno vreme dok se stepen obrade ne ujednači i modifikuje ka novom nizu stepenica, koji treba da dovede do onoga odakle je i počelo ili kako je i prvobitno bilo.

Ka integralnoj celini izvora podataka i informacija, onako kako je to Tesla tvorio i koristio. To je, iz sadašnje perspektive i saznanja o granicama do kojih Muzej kao stručna ustanova, može i mora da ide, sledeći veliki i ozbiljan zadatak.

KA KONAČNOM CILJU

Muzej Nikole Tesle, kao kompleksna ustanova zaštite kulturnih dobara, prihvata viziju „trajne i univerzalne dostupnosti dokumentarnog nasleđa“ kao cilj kome teži, ali svakako deli sudbinu mnogih sličnih ustanova u pogledu specifičnih ograničenja po pitanju dostupnosti svih delova pokretne zaostavštine Nikole Tesle. Ona proističu iz:

- a) domaćeg zakonodavstva (procedura pribavljanja dozvole za pristup za strane državljanke)
- b) fizičkog stanja pojedinih delova zaostavštine čijim bi se daljim korišćenjem, u originalnom obliku, ugrozio njihov integritet
- c) nepripremljenosti pojedinih delova pokretne zaostavštine za javno korišćenje
- d) ograničenosti i trenutne neobezbeđenosti prostora i odgovarajuće opreme za korišćenje u okviru Muzeja.

Kao što je vidljivo iz prethodnog teksta, Muzej je zahvaljujući, pre svega, razumevanju i praktičnim merama svog osnivača Skupštine grada Beograda, po svim navedenim pitanjima, izuzev onog navedenog pod tačkom a), preduzeo opsežne i svakodnevne aktivnosti da se u narednom kratkoročnom periodu, sukcesivno otklanjaju preostala ograničenja.

Prve rezultate tih aktivnosti možemo očekivati već do kraja 2008. godine kada će, između ostalog, javnosti biti dostupni (uključujući i putem Interneta, u on-line režimu) prvi inventari arhive Nikole Tesle, što je osnovna pretpostavka za bilo koji oblik korišćenja. Do tada će, prema planu Muzeja, biti normativno i praktično regulisana osnovna pitanja korišćenja delova zaostavštine Nikole Tesle, posebno arhivske kolekcije, u svim režimima, uključujući i on-line korišćenje, koje predstavlja potpuno novu, primamljivu ali i veoma osetljivu mogućnost. Po tom pitanju Muzej će konsultovati određene agencije Uneska, a već je u toku pažljivo proučavanje postavki i prakse ustanova koje poseduju slične kolekcije i koje su uključene u Registar „Pamćenje sveta“.

Do tada, Muzej će nastaviti da, koliko je to god moguće učiniti sa resursima kojima raspolaže, odgovara na pojedinačne zahteve vezane za naučno-istraživačke i komercijalne potrebe, kao što je to i do sada činio. Ujedno će, na sve raspoložive načine, obavestavati javnost o razvoju i stanju pokrenutih projekata, kojima je cilj da se pamćenje, sadržano u Teslinoj zaostavštini, sačuva i podeli sa drugima. Na kraju, dajemo kratak prikaz projekata koji su pokrenuti u Muzeju Nikole Tesle.

DIGITALIZACIJA, MIKROFILMOVANJE, OBRADA I KORIŠĆENJE ARHIVE NIKOLE TESLE

1. DIGITALIZACIJA I MIKROFILMOVANJE

a) OSNOVNI CILJEVI PROJEKTA

Prenošenje originalnih dokumenata u digitalni i mikrofilmski oblik u cilju zaštite, obrade i korišćenja LFNT

b) PRIPREMA PROJEKTA

februar - septembar 2006. godine

c) IZRADA PROJEKTA

septembar 2006. godine

- d) POČETAK REALIZACIJE PROJEKTA
- od septembra do decembra 2006. godine pregled svih dokumenta i priprema baza podataka
 - od decembra 2006. godine do decembra 2007. godine skeniranje / fotografisanje dokumenata
- e) STANJE REALIZACIJE PROJEKTA
- Sve što je planirano preneto je u digitalni oblik, a deo i u mikrofilmski, a digitalne slike su pridružene odgovarajućim bazama podataka. Izrađena je aplikacija za stručnu, internu obradu digitalizovanog materijala, a aplikacija za korišćenje od strane eksternih korisnika je u završnoj fazi izrade. Posebno je formirana baza podataka o patentima Nikole Tesle. Delimično je izvršena verifikacija meta-podataka i kvaliteta digitalnih slika. Preostaje da se:
- skenira materijal iz grupe II PRAVNI POSLOVI I FINANSIJE koji je u ranijem zahvatu (do 2006. godine) mikrofilmovan, a zatim skeniran sa mikrofilмова u crno-belov varijanti. Obrada (skeniranje i dr.) tog dela arhive nije bila predviđena za 2006/2007 godinu,
 - skenira foto-materijal na transparentnim podlogama,
 - završi verifikacija digitalizovanog i mikrofilmovanog materijala
 - završi rad na aplikaciji za korišćenje od strane eksternih korisnika
- f) ZAVRŠETAK RADA NA PROJEKTU
- do kraja 2008. godine

2. IZRADA SUMARNIH I ANALITIČKIH INVENTARA

- a) OSNOVNI CILJEVI PROJEKTA
- Izrada pouzdanih informativnih sredstava u cilju korišćenja i zaštite dokumentarnog materijala, po osnovnim klasifikacionim grupama. Inventari će sukcesivno biti publikovani i štampani na srpskom i engleskom jeziku, a u elektronskom obliku biće dostupni preko web sajta Muzeja.
- b) PRIPREMA PROJEKTA
- juli 2006. - maj 2007. godine
- c) IZRADA PROJEKTA
- maj - novembar 2007.godine
- d) POČETAK REALIZACIJE PROJEKTA
- novembar 2007. godine
- e) STANJE REALIZACIJE PROJEKTA
- Sumarni inventar za grupu IV DELATNOST i analitički inventar za grupu V PLANOVI I CRTEŽI su u završnoj fazi izrade na srpskom jeziku. Preostaje da se inventari za grupe IV i V, po završetku rada, prevedu na engleski

jezik i prirede za korišćenje i izrade inventari za preostale osnovne klasifikacione grupe.

f) ZAVRŠETAK RADA NA PROJEKTU

Prvi inventari će biti publikovani od septembra 2008. godine, a završetak izrade svih inventara planira se za kraj 2009. godine.

3. POBOLJŠANJE USLOVA ZA SMEŠTAJ I ČUVANJE

a) OSNOVNI CILJEVI PROJEKTA

Poboljšanje uslova za smeštaj i čuvanje svih oblika i vrsta arhivskog materijala, na svim nivoima (od omota do mikroklimatskih uslova).

b) PRIPREMA PROJEKTA

novembar 2006. - decembar 2006. godine

c) IZRADA PROJEKTA

januar 2007. godine

d) POČETAK REALIZACIJE PROJEKTA

od februara 2007. do decembra 2007.

e) STANJE REALIZACIJE PROJEKTA

- projektovane su specijalne fascikle i kutije za odlaganje svih delova LFNT, uključujući pozitiv fotografije
- izrađene su specijalne fascikle i kutije za odlaganje preko 50% od ukupne količine dokumentarnog materijala koji je i prepakovan u nove omote,
- izrađena su 4 od planiranih 10 specijalnih ormara sa uređajima za održavanje mikroklimatskih uslova

f) ZAVRŠETAK RADA NA PROJEKTU

do juna 2009. godine

DIGITALIZACIJA, MIKROFILMOVANJE, OBRADA I KORIŠĆENJE NOVINSKIH ISEČAKA

a) OSNOVNI CILJEVI PROJEKTA

Prenošenje novinskih isečaka iz zaostavštine Nikole Tesle u digitalni i mikrofilmski oblik, kao i izrada pouzdanih informativnih sredstava u cilju njihove zaštite, obrade i korišćenja.

b) PRIPREMA PROJEKTA

Avgust 2007 - Novembar 2007. godine.

c) IZRADA PROJEKTA

Novembar 2007 - Decembar 2007. godine.

g) POČETAK REALIZACIJE PROJEKTA

Početak radova na realizaciji projekta je planiran tokom 2008. godine.

h) ZAVRŠETAK RADA NA PROJEKTU

Tri godine od početka realizacije projekta.

**DIGITALIZACIJA, MIKROFILMOVANJE, OBRADA I KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKOG
MATERIJALA**

Priprema i izrada projekta tokom 2008. godine.

SUMMARY

**TO SAVE AND SHARE THE MEMORY WITH OTHERS - PROJECT OF DIGITIZATION,
MICROFILMING, PROCESSING AND ACCESS TO THE PARTS OF THE NIKOLA TESLA
LEGACY**

The work presents general arguments for improving the work on parts of the Nikola Tesla legacy, descriptions and classification of the collections, expert and methodological principles and thesis upon which the entire Project of digitization, microfilming, processing and access to the parts of the Nikola Tesla legacy is based. The article presents the need and practice for the establishment and employment of modern information technologies in all spheres of the Nikola Tesla Museum, especially in the area of processing of movable documentary heritage, with short status descriptions of particular sub-projects.